

e-PUAP

WT+WF+KP | M
pionę o uśrednieniu
prekazywane pisma
do gmin i prezesów OSP

Warszawa, 26 stycznia 2022 r.

KOMENDANT GŁÓWNY
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ

27.01.2022

BOL-II-0754/ 1 /22

Komendanci Wojewódzcy
Państwowej Straży Pożarnej

WSZYSCY

W związku z napływającymi pytaniami dotyczącymi wdrażania i stosowania przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 2021 roku o ochotniczych strażach pożarnych, przekazuję stanowisko w przedmiotowej sprawie.

Jednocześnie proszę Panów Komendantów o przekazanie niżej wymienionych informacji komendantom powiatowym/miejskim Państwowej Straży Pożarnej, a za ich pośrednictwem wójtom (burmistrzom/prezydentom miast) znajdujących się na terenie ich działania.

Najczęściej kierowanym pytaniem jest, **czy dotychczasowe uchwały podejmowane przez radę gminy w sprawie wysokości ekwiwalentu pieniężnego zachowują moc do dnia 30 czerwca 2022 r. (art. 48 w zw. z art. 15 ust. 2 ww. ustawy)?¹**

W uzgodnieniu z Departamentem Prawnym MSWiA wyjaśniam, iż przedmiotowe zagadnienie wiąże się ze sformułowanym w piśmiennictwie poglądem, zgodnie z którym uchwały rad gmin podjęte na podstawie art. 28 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 869)² utraciły moc obowiązującą z dniem 1 stycznia 2022 r. w związku z derogowaniem przywołanego przepisu, z nastaniem tej daty, na mocy art. 38 pkt 12 ustawy. Pogląd taki uzasadniany byłby brzmieniem § 32 załącznika do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie "Zasad techniki prawodawczej" (Dz. U. z 2016 r. poz. 283).³

¹ <https://www.prawo.pl/samorzad/ekwiwalent-dla-strazaka-ochotnika-problem-z-uchwala-gminy,512944.html>

² w następującym brzmieniu: „Członek ochotniczej straży pożarnej, który uczestniczył w działaniu ratowniczym lub szkoleniu pożarniczym organizowanym przez Państwową Straż Pożarną lub gminę, otrzymuje ekwiwalent pieniężny. Wysokość ekwiwalentu ustala rada gminy w drodze uchwały”.

³ w następującym brzmieniu:

1. Jeżeli uchyla się ustawę, na podstawie której wydano akt wykonawczy, albo uchyla się przepis ustawy upoważniający do wydania aktu wykonawczego, przyjmuje się, że taki akt wykonawczy traci moc obowiązującą odpowiednio z dniem wejścia w życie ustawy uchylającej albo z dniem wejścia w życie przepisu uchylającego upoważnienie do wydania tego aktu.

2. Jeżeli zmienia się treść przepisu upoważniającego do wydania aktu wykonawczego w ten sposób, że zmienia się rodzaj aktu wykonawczego, zakres spraw przekazanych do uregulowania aktem wykonawczym lub wytyczne dotyczące treści tego aktu, przyjmuje się, że akt wykonawczy wydany na podstawie tego przepisu upoważniającego traci moc obowiązującą z dniem wejścia w życie przepisu zmieniającego treść przepisu upoważniającego.

Dla udzielenia odpowiedzi na powyższe pytanie niezbędne jest uwzględnienie faktu, że choć w sensie technicznym, na mocy art. 38 pkt 12 ustawy, doszło do uchylenia przepisu art. 28 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o *ochronie przeciwpożarowej*, stanowiącego podstawę do wydania przez radę gminy uchwały w sprawie wysokości ekwiwalentu ratowniczego, to jednak w art. 15 ust. 2 ustawy przewidziano analogiczną podstawę prawną, upoważniającą ten sam organ, tj. radę gminy, do uregulowania tego samego zagadnienia, tj. wysokości ekwiwalentu ratowniczego, w ten sam sposób jak pod rządami uchylonego przepisu upoważniającego, tj. poprzez wydanie aktu prawa miejscowego w formie uchwały. W sensie materialnym kompetencja rady gminy nie uległa zatem zmianie. Co więcej, nie uległy także zmianie wytyczne dotyczące treści uchwały, określające w tożsamy sposób limit wysokości ekwiwalentu ratowniczego.⁴

W tym miejscu warto zaznaczyć, że zagadnienie wpływu derogacji bądź zmian przepisów upoważniających na obowiązywanie uchwał rad gmin podjętych na podstawie tych przepisów – w kontekście powołanej wyżej reguły interpretacyjnej sformułowanej w § 32 *Zasad techniki prawodawczej* – były przedmiotem analizy orzecznictwa sądowoadministracyjnego. Przykładowo w podobnej sprawie, w wyroku z dnia 26 września 2012 r., sygn. akt I OSK 1534/11, Naczelny Sąd Administracyjny zaprezentował następujący wywód: *„Wejście w życie ustawy (...) spowodowało definitywną derogację ust. 4 art. 98 oraz wprowadzenie odpowiedniej regulacji w tym zakresie w art. 98a ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami. Wobec zachowania przez ustawodawcę kompetencji właściwych rad gmin do ustalania w drodze uchwał wysokości stawek procentowych opłat adiacenckich oraz utrzymania **zasadniczej** treści podstawy materialnoprawnej podlegającej konkretyzacji w drodze uchwał (w tym w zakresie maksymalnej wysokości stawek procentowych) trzeba przyjąć, że powyższa nowelizacja nie miała wpływu zarówno na dalsze obowiązywanie, jak i na stosowanie tych uchwał, które zostały podjęte przed dniem 22 września 2004 r. Zmianie uległa bowiem jedynie numeracja przepisu kompetencyjnego, natomiast treść normy prawnej pierwotnie ustanowionej w art. 98 ust. 4 u.g.n. nie uległa zmianie i zachowana została ciągłość obowiązywania tej normy prawnej. **Należy w takiej sytuacji odróżnić uchylenie przepisu od uchylenia normy prawnej**, upoważniającej rady gmin do ustalania w drodze uchwał wysokości stawek procentowych opłat adiacenckich. Norma prawna nie została uchylona, ani nie uległa zmianie.”.*

Rozumowanie zawarte w przytoczonym wyżej wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego potwierdza dotychczasowo prezentowany pogląd Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej, że wobec zachowania przez art. 15 ustawy

3. Jeżeli zmiana treści przepisu upoważniającego polega na tym, że zmienia się organ upoważniony do wydania aktu wykonawczego, przyjmuje się, że taki akt zachowuje moc obowiązującą; w takim przypadku organem upoważnionym do zmiany lub uchylenia aktu wykonawczego wydanego na podstawie zmienionego przepisu upoważniającego jest organ wskazany w zmienionym upoważnieniu.

⁴ Zgodnie bowiem z art. 15 ust. 2 ustawy, wysokość ekwiwalentu pieniężnego nie może przekraczać 1/175 przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego brutto, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (...) przed dniem ustalenia ekwiwalentu pieniężnego, naliczanego za każdą rozpoczętą godzinę od zgłoszenia wyjazdu z jednostki ochotniczej straży pożarnej. Przedmiotowe uregulowanie jest tożsame z brzmieniem uchylonego art. 28 ust. 2 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej. Jedyną modyfikacją przewidzianą przez uregulowania ustawy w zakresie omawianej kompetencji rady gminy jest natomiast wymóg, aby uchwały ustalające wysokość ekwiwalentu były podejmowane *nie rzadziej niż raz na 2 lata*, stosownie do art. 15 ust. 2 ustawy.

tożsamego zakresu przyznanej radom gminy kompetencji prawodawczej, uchwały tych organów podjęte na podstawie art. 28 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o *ochronie przeciwpożarowej* zachowały swoją moc obowiązującą, mimo technicznego uchylecia wspomnianego przepisu. Za słuszością takiego stanowiska przemawiają także względy wykładni celowościowej, związane z potrzebą zapewnienia ciągłości funkcjonowania ważnych z punktu widzenia bezpieczeństwa, społecznych podmiotów ratowniczych.

Kwestia dotycząca ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków ratowników OSP za udział w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu była jedynym z ważniejszych zagadnień na które zwracano uwagę podczas konsultacji projektu ustawy o ochotniczych strażach pożarnych.

Dlatego też pragnąc m.in. odpowiednio docenić służbę strażaków OSP uczestniczących w ww. działaniach, w ustawie o ochotniczych strażach pożarnych przewidziano m.in. wprowadzenie korzystniejszych zasad przyznawania ekwiwalentu pieniężnego dla tych strażaków oraz zachowano ciągłość prawa do jego uzyskania.

Prawo do ekwiwalentu przysługuje bowiem nieprzerwanie, tj. również od dnia 1 stycznia 2022 r., tyle tylko, że od dnia 1 stycznia 2022 r. możliwe jest podjęcie przez samorzady uchwał, które będą mogły wprowadzić nowe, korzystniejsze dla strażaków ratowników OSP stawki ekwiwalentu pieniężnego. I taka była intencja KG PSP zamieszczona w dotychczasowych komunikatach w tym przedmiocie. Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej nie zamierza ingerować w autonomiczność samorządów, jednakże zachęca do możliwie szybkiego działania, które być może usuną wątpliwości o których donoszą media. Dlatego też warto zwrócić uwagę gmin na potrzebę szybkiego podjęcia stosownych uchwał, aby prawo to mogło być jak najszybciej w pełni realizowane w korzystniejszej formule, gdyż strażacy ratownicy OSP świadczą pomoc właśnie na rzecz wspólnoty lokalnej.

Wychodząc naprzeciw tym oczekiwaniom i dostrzegając te możliwości prawne, niektóre gminy już takie uchwały podjęły lub planują podjąć.

Otrzymują:

Komendanci Wojewódzcy PSP – wszyscy

Do wiadomości:

Departament Ochrony Ludności i Zarządzania Kryzysowego MSWiA

